

Проф. др Душан Мојиќ

Универзитет во Белград

Филозофски факултет

Одделение за социологија

И-мејл: dmojic@f.bg.ac.rs; dusan.mojic@ekof.bg.ac.rs

Тел: + 381 64 261 86 98

Упатства за интервјуа/фокус групи

Тема

MOBILEurope: Колективно преговарање за мобилните работници во Европа во доба на вирусот COVID-19 – случаи на пограничните, сезонските и мигрантските работници

Белград, октомври 2023.

Суфинансира Европска унија

Финансира Европска унија. Меѓутоа, изразените ставови и мислења исклучително им припаѓаат на авторите и не мораат нужно да ги одразуваат ставовите и мислењата на Европската унија или Европската комисија. Ниту Европска унија ниту органот што ги доделува средствата не сносат одговорност за истите.

Упатство за спроведување интервјуа/фокус групи

Испитаници во интервјуата/учесници на фокус групите: застапници на синдикатите (водачи и членови) и застапници на работодавачите и установите.

Подмостра

1. **Подмостра – водачи и членови на синдикатите;** треба да има најмалку 15 испитаници по земја. Наведените испитаници треба да се одберат од најмалку три различни сектори (по можност од здравствениот сектор и секторот за социјална заштита, секторот за градежништво и инфраструктура, ИТ секторот, секторот за услуги, прехранбената индустрија и секторот за земјоделство).
2. **Подмостра – застапници на работодавачите (раководители на приватните и државните компании, застапници на секторските здруженија на работодавачи и директори на установи);** најмал број на испитаници по земја за оваа подмостра е 15. Наведените испитаници треба да се одберат од најмалку три различни сектори (по можност од здравствениот сектор и секторот за социјална заштита, секторот за градежништво и инфраструктура, ИТ секторот, секторот за услуги, прехранбената индустрија и секторот за земјоделство).

Општи правила

- Пред првото интервју, неколку пати помините ги посочувањата за интервјуто и запознајте се со сите прашања.
- Закажете состанок преку телефон или преку и-мејл и известете ги учесниците за очекувана должина на интервјуто. Бидете отворени и искрени по сите прашања што се во врска со интервјуто.
- Започнете го интервјуто така што ќе се претставите и ќе ја објасните целта на интервјуто. Од учесниците побарајте информиран пристап.
- Бидете спремни да отстапите од посочувањата за интервјуто доколку дојде до интересни увиди. Поставувајте дополнителни прашања за да можете подобро да ги разберете искуствата и ставовите на учесниците.

Суфинансира Европска унија

Финансира Европска унија. Меѓутоа, изразените ставови и мислења исклучително им припаѓаат на авторите и не мораат нужно да ги одразуваат ставовите и мислењата на Европската унија или Европската комисија. Ниту Европска унија ниту органот што ги доделува средствата не сносат одговорност за истите.

- Избегнувајте сугестивни прашања. Формулирајте ги прашањата неутрално и не го наведувајте учесникот да одговори на одреден начин.
- Трудете се интервјуто да биде во форма на разговор и да не се придржува стриктно кон посочувањата, но да ги покрива сите теми.

Посочувања за интервјуата/фокус групи

Тема на ова интервју/фокус група е постапката за колективно преговарање за мобилните работници во шест европски земји за време на пандемијата на вирусот КОВИД-19. Вашите одговори/дискусии ќе бидат анонимни и ќе се чуваат во доверливост, а ќе се користат исклучително за целите на истражувањето во врска со истражувачкиот проект под назив „MOBILEurope: Колективно преговарање за мобилните работници во Европа во доба на вирусот КОВИД-19 – случаи на пограничните, сезонските и мигрантските работници“. Координатор на проектот е Coalición Sindical Independiente de Trabajadores de Madrid CSIT UNION PROFESIONAL. Интервјуата/фокус групите ќе бидат спроведени во Шпанија, Грција, Португалија, Полска (земјиите членки на ЕУ). Резултатите од истражувањето ќе бидат прикажани во националните извештаи, како и во споредбениот извештај.

ВОВЕД

I Категорија на испитаникот (пополнува лицето што го води интервјуто):

(Категории: водач на синдикат; член на синдикат; раководител на приватна компанија; раководител на државна компанија; застапник на секторско здружение на работодавачите; директор на установа)

II Стопански сектор (пополнува лицето што го води интервјуто):

Суфинансира Европска унија

Финансира Европска унија. Меѓутоа, изразените ставови и мислења исклучително им припаѓаат на авторите и не мораат нужно да ги одразуваат ставовите и мислењата на Европската унија или Европската комисија. Ниту Европска унија ниту органот што ги доделува средствата не сносат одговорност за истите.

(Сектори: здравствен сектор и сектор за социјална заштита; градежништво и инфраструктура; ИТ сектор, сектор за услуги, прехранбена индустрија и сектор за земјоделство; друго – молиме наведете го)

ОПШТИ УСЛОВИ И ПРАВНА РАМКА

Прашања

1. Според Вашите сознанија, кој облик е најчест (доминантен) на вработување на мобилните работници (погранични, сезонски или мигрантски работници) во:
  - а) Вашата земја
  - б) Вашиот стопански сектор (во Вашата земја)?
2. Според Вашите сознанија, по што се разликуваат правата на мобилните работници и домашните работници во Вашата земја (доколку има разлики)?
3. Со кои предизвици (воопшто) се сретнуваат мобилните работници во поглед на сигурност на работно место, бенефити, социјална заштита и друго, во споредба со домашните работници во Вашата земја?
4. Дали постојат посебни сектори или индустрии во рамките на кои мобилните работници во Вашата земја обично имаат повеќе или помалку поволни права и услови (во споредба до домашните работници)?

КОЛЕКТИВНО ПРЕГОВАРАЊЕ

Прашања

1. Дали сте запознаени со некои од прописите (било на ниво на Европска унија или на национално ниво) по прашање за статусот и колективното преговарање на мобилните работници (погранични, сезонски и мигрантски работници) (пред, за време и после пандемијата на вирусот КОВИД-19)? Доколку сметате дека е, дали сметате дека се ефикасни?

Суфинансира Европска унија

Финансира Европска унија. Меѓутоа, изразените ставови и мислења исклучително им припаѓаат на авторите и не мораат нужно да ги одразуваат ставовите и мислењата на Европската унија или Европската комисија. Ниту Европска унија ниту органот што ги доделува средствата не сносат одговорност за истите.

2. Според Вашето мислење (без оглед на тоа дали сте водач/член на синдикат или не), на кои начини синдикатите можат да им пружат помош на мобилните работници?
3. Опишете ги мерките што ги презел Вашиот синдикат/здружение/установа (доколку е применливо) во текот на последните години (пред, за време и после пандемајата на вирусот КОВИД-19) по прашање за позициите и колективното преговарање за мобилните работници?
4. Како Вашиот синдикат/здружение/установа се занимавал со прашањата за заработувачките, договорите за работа и отпуштање на мобилните работници во текот на последните неколку години (пред, за време и после пандемајата на вирусот КОВИД-19)?
5. Како Вашиот синдикат/здружение/компанија/установа се занимавал со прашањето за социјално осигурување и оданочување на мобилните работници во текот на последните неколку години (пред, за време и после пандемајата на вирусот КОВИД-19)?
6. Според вашите сознанија, кои биле главните трендови во поглед на безбедност и здравје при работа, договори за работа, отпуштањеа и загуба на работа (вклучувајќи ги и нивоата на заработувачка) на пограничните, сезонските и мигрантските работници во Вашата земја во текот на кризата предизвикана со пандемајата на вирусот КОВИД-19?
7. Според Вашите сознанија, кои правни несигурности постоеле за мобилните работници во поглед на преминување на граница, социјално осигурување и оданочување во Вашата земја во текот на пандемајата на вирусот КОВИД-19?
8. Опишете ги (воопштено) мерките (доколку ги има) што ги презел Вашиот синдикат/здружение/компанија/установа по прашање за позицијата и колективното преговарање за мобилните работници во контекст на пандемајата на вирусот КОВИД-19.
9. За кои среднорочни мерки (установи, синдикати, здруженија и компании) сметате дека се важни за унапредување на колективното преговарање и договорите за мобилните работници во Вашата земја?

10. Дали можете да ги наведете примерите за добри практики или успешно постапување од Вашата земја или од други региони кога е во прашање унапредување на позицијата на мобилните работници?

Суфинансира Европска унија

Финансира Европска унија. Меѓутоа, изразените ставови и мислења исклучително им припаѓаат на авторите и не мораат нужно да ги одразуваат ставовите и мислењата на Европската унија или Европската комисија. Ниту Европска унија ниту органот што ги доделува средствата не сносат одговорност за истите.